

Kotiseutuposti

KOTISEUTU- JA KULTTUURIPERINTÖYÖN AJANKOHTAISLEHTI

2/2019

Mikko Kekäläinen
kutsuu saunomaan

Tuusulaan!

Kulttuuri liikuttaa
aktiiviseen kansalaisuuteen

Kotiseutuliitto 70

Kotiseutuposti

23.5.2019

2/2019

Kotiseutu- ja kulttuuriperintötyön
ajankohtaislehti

JULKAISIJA

Suomen Kotiseutuliitto

Päätoimittaja Riitta Vanhatalo
puh. 040 733 7033
riitta.vanhatalo@kotiseutuliitto.fi

Toimitussihteeri Anna-Maija Halme
puh. 050 440 9411, (09) 612 63225
anna-maija.halme@kotiseutuliitto.fi

www.kotiseutuposti.fi

ILMOITTAMINEN

www.kotiseutuliitto.fi/ajankohtaista/
ilmoittaminen

TILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET

Painoverion irtonumero 10 euroa,
vuositilaus 40 euroa (sisältää postikulut).

Kotiseutuliiton jäsenyhteisöjen jäsenet
voivat tilata sähköisen version maksutta
sähköpostiinsa.

Suomen Kotiseutuliiton toimisto
puh. (09) 612 6320
toimisto@kotiseutuliitto.fi

Kansikuva

Mikko Kekäläinen on Ylen Saunapäivän kasvot. Kuva on otettu Sompassaan edustalla Helsingin Sompassaassa. Takana siintää Merihaka. Kuva: Jussi Nahkuri.

Waasa Graphics Oy
ISSN: 1799-276
ISSN-L: 1799-2761

Kotiseutuväki liikkuu ja juhlii

Toukokuussa kotiseutuväki on liikkeessä kohti Tammela, jossa ensimmäisillä Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä 26. toukokuuta 1949 perustettiin Kotiseutuliitto. 70-vuotisjuhlaseminaarissa keskustellaan kansalaisyhteiskunnan tilasta ja tulevaisuudesta. Sotien jälkeisessä Suomessa toteutettiin jälleenrakennuksen ihme ja kasvettiin kansalaisiksi, joilla rinnassa paloi rakkaus säilytettyyn kotimaahan. Maassamme perustettiin valtakunnallisen liiton lisäksi lukuisia kotiseutuyhdistyksiä, myös oma yhdistykseni, Sodankylä-Seura. Tuolloin kansalaisyhteiskunta kukoisti; ihmiset yhdessä ja vapaaehtoisesti toimivat aktiivisesti oman kotiseutunsa kehittämiseksi.

Vieläkö vapaaehtoistoimintaan tekijöitä löytyy, vieläkö kotiseuturakkaus saa ihmiset innostumaan kotiseututyöhön ja uurasamaan satoja talkootunteja paikallismuseoiden kunnossa pitämiseksi? Muun muassa näitä asioita pohditaan, kun Kotiseutuliiton taivalta juhliitaan. Sodankylä-Seuran 70-vuotisjuhlaan kokoonnutaan 60-vuotiaan kotiseutumuseomme pihapiiriin juhannuspäivänä. Juhlapuhujaksi saapuu Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtaja Sampo Suihko. Elokuussa puolestaan ollaan taas liikkeessä, kun suunnataan Tuusulaan Valtakunnallisille kotiseutupäiville.

Siellä keskustelukammareissa tarkastellaan kulttuuriperintötyötä kunnan kulttuuritoiminnan tavoitteena ja käytäntönä, etsitään visioita ja eväitä 70-vuotiaan Kotiseutuliiton tulevaisuuteen ja kaupunkipaahdimossa paahdetaan aktivistit voimavaraksi ja tulevaisuuden toimijoiksi. Omassa kammarissani ideoidaan, miten lapsille saadaan kotiseutu tutuksi. Sitä viime syksynä kotikylässäni kovasti harjoiteltiin, kun Sodankylä-Seura pilotoi Mestarit ja kisällit -hanketta. Kohtaamisissamme lasten tuottama kulttuuri liikutti meitä joskus ilonkyyneliin asti.

IRJA-KAISA LAKKALA

Varapuheenjohtaja

Suomen Kotiseutuliitto

Yllättävää kulttuuriperintöä

Tuusulassa kulttuurikasvatussuunnitelma sai asiantuntijat tarkastelemaan kulttuuriperintökohteita uudesta näkökulmasta. Syntyi mm. kouluretki "maailman laidalle", kalliolle johon perheet kokoontuvat retkeilemään ja bongaamaan Helsinki-Vantaan lentokentältä nousevia koneita.

s. 6

Kuva: Tuusulan kunta, Kari Kohvakka

Sisältö

- 6** Kulttuurikasvatussuunnitelman myötä uusi näkökulma kulttuuriperintöön
- 8** Pitkän iän salaisuus? Tuusula-Seura, Sakari Heikkilä
- 10** Toimiksesta: kotiseutuyölle yhä enemmän tilausta täällä syrjässä
- 11** Kotiseutupäivät elävät ajassa: Kokkola ja Oulu
- 12** Mestarit & kisällit: Uusi katse kotikulmiin
- 14** Nokia-Seura tarjoaa stagen tekijöille
- 16** Nousiaisten vanhan aseman uusi elämä
- 18** Sastamalan Wanhat Talot juhlii kulttuuriperintöä
- 20** Järjestön jäsentelyt: Vuoden kaupunginosa ja kotiseutuyhdistys -ehdokkaat
- 22** Kotiseutuliiitto, EuNoF, Museovirasto ja Kulttuuriperintökasvatuksen seura haastavat suomalaiset vastaamaan kulttuuriperintökutsuun
- 24** Saunotaan yhdessä!
- 27** Feel like home – kotoilua

Juhlavuoden gaalaan kuljetaan pitkin ihania kotiseututunteita

Taito käsityö- ja muotoilukoulun Hyrylän, Jokelan ja Kellokosken lasten ja nuorten oppilasryhmät kutovat yhdessä Kotiseutumaton Tuusulan kotiseutupäiville. Jokainen oppilas kutoo mattoon ihanimman ajatuksensa kotiseudustaan. Aivan kuten perinteinen räsymattokin on tarinoita täynnä, niin myös Kotiseutumatto on värikkäitä tarinoita Tuusulasta. Jokainen oppilas on saanut kutoa pätäkensä oman suunnitelmansa mukaan. Siksi matto on juhlan iloinen väriläiskä lukuisine raitoineen. Matto on nähtävillä ja toimii ”punaisena mattona” Rykmentinpuiston ruokalassa 10.8. järjestettävässä Kotiseutupäivien Gaalassa.

Kuvataidekoululaisten piirtämiä ja maalaamia muotokuvia nykyhetken tuusulalaisista tulee esille Meidän Tuusulamme -näyttelyyn. Kuvataidekoulun 5–20-vuotiaiden oppilaiden opetusryhmissä on pohdittu kotiseudun määritelmää. Keskusteluissa nousi esiin vahvasti ajatus ihmisten välisistä kohtaamisista ja vuorovaikutuksesta: Me kaikki yh-

dessä muodostamme kotiseutumme ja vaikutamme siihen, millainen se kunakin aikana on. Toiset meistä ovat asuneet täällä aina, toiset vasta saapuneet. Toiset ovat käymässä ja toiset jäävät ainaiksi. Kohtaamisten kautta rakennamme koti-seutumme.

Näyttelyyn liittyen Kuvataidekoulu pyytää nykyhetken tuusulalaisia lähettämään muotokuva-projektiin valokuvia itsestään tai itselle läheisistä ihmisistä. Toteutettavat valokuvat arvotaan ja annetaan kuvataidekoulun nuorten taiteilijoiden malleiksi.

Taiteen perusopetusta järjestävät Tuusulassa tällä hetkellä Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Keskisen Uudenmaan musiikkiopisto sekä Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi.

Meidän Tuusulamme -näyttely on esillä Tuusulan kansalaisopiston näyttelytilassa 8.–23.8.2019.

Kulttuuri liikuttaa Valtakunnallisille kotiseutupäiville Tuusulaan 8.–11. elokuuta

Yksittäisten retkien myynti alkaa kesäkuussa

Kotiseutupäivät on jokakesäinen kulttuurin ja kotiseututyön suur tapahtuma, joka järjestetään aina eri paikassa ja eri järjestäjäkokoontamalla. Tutustu Tuusulan päivien ohjelmaan ja ilmoittaudu mukaan – edulliset ennakkohinnat ovat voimassa 1. kesäkuuta saakka.

Päivät tuovat Tuusulaan valtakunnallisesti tunnettuja valovoimaisia esiintyjä, mielenkiintoisia keskustelutilaisuuksia ja kiinnostavia retkiä. Tuusulassa viihtyvä kulttuurin ystävä ja valtakunnallinen vaikuttaja Erkki Tuomioja toimii tapahtuman suojelijana. Seminaarin pääpuhujiin kuuluvat mm. Jorma Uotinen, Anna Kortelainen ja Paleface.

Kotiseutuliiton vuosikokous pidetään Tuusulassa kotiseutupäivien aikana 9. elokuuta. Muistakaa valita yksi virallinen kokousedustaja. Kokoukseen saa osallistua useampikin, vaikka valtakirja voi olla vain yhdellä.

Vuonna 2019 Kotiseutuliitto täyttää 70 vuotta, ja Valtakunnalliset kotiseutupäivät on liiton juhluvuoden tärkein tapahtuma. Juhlat näkyvät myös päivien ohjelmassa ja tarjoiluissa.

Ilmoittautumisvaihtoehdot on esitelty verkossa, valitse itsellesi parhaiten sopiva osallistumispaketti ja ilmoittaudu sähköisellä lomakkeella. Paketteihin sisältyy muun muassa runsaasti ohjelmaa, tarjoiluja, kuljetuksia, retki, korkeatasoinen gaalailta illalliseen ja juomineen sekä tyylikäs *Kulttuuri liikuttaa* -osallistujakassi. Osallistumispakettien hinnat ovat vielä toukokuussa 65–130 euroa ja nousevat 10 prosenttia 1. kesäkuuta jälkeen. Osallistujamäärää ei ole rajoitettu.

Kotiseutupäivien retkiä on kaikkiaan kymmenen, ja ne ovat kulttuuriperinnön parhaiden asiantuntijoiden suunnitteleimia. Retkille ilmoitetaan ennakkoon muun ilmoittautumisen yhteydessä. Täyspaketin ja viikonloppupaketin hin-

taan sisältyy yksi retki. Suosituimpia retkiä ovat olleet klassikkokohteisiin Halosenniemeen, Villa Kokkoseen, Ainolaan, Aholaan ja Erkkolaan suunnautuvat retket. Retkiä markkinoidaan kesällä erillisinä tapahtumina, joten kannattaa ilmoittautua ajoissa, että mahtuu mukaan.

Ohjelma ja ilmoittautuminen

www.kotiseutuliitto.fi/kotiseutupaivat2019

Kulttuurikasvatussuunnitelman myötä uusi näkökulma kulttuuriperintöön

Kulttuurikasvatussuunnitelma on väline järjestelmälliseen ja huolellisesti pohdittuun kulttuurikasvatukseen. Tuusulassa huo-

Oppitunti Tuusulan tunnusesineet on alkamassa Klemet-skogin kyläkoulussa. Silkkipaperipaketit kätkevät sisälleen tervehdyksiä menneisyydestä. Museo-ope Harri Nyman jakaa lipukkeet, pakettien avajat arvotaan. Kuva: Tuusulan kunta / Kari Kohvakka.

Nyman antoi näytteen Tuusulan tunnusesineitä käsittelevästä esityksestä Valtakunnallisten kotiseutupäivien päätoimikunnan kokouksessa huhtikuussa. Tunnusesinettä tunnustelemassa tällä kertaa Tuusulan pormestari Arto Lindberg. Kuva: AH.

mattiin, että se on myös mahdollisuus uudistaa kulttuuriperintökasvatusta. Suunnitelma otettiin käyttöön vuonna 2016, ja jo samana syksynä sitä alettiin toteuttaa. Lähtökohtana on se, että kaikki lapset saavat nauttia laadukkaista kulttuurisisällöistä riippumatta vanhempiensa kiinnostuksesta ja osaamisesta.

"Tämä vähentää syrjäytymistä, joka saattaa alkaa jo päiväkotikäisenä", opastuksia vetävä museoamanuenssi Harri Nyman, kaikkien tuusulalaislasten tuntema Museo-Harri, toteaa. Koulut voivat toki edelleen syventää koulun lähialueen tuntemusta.

Kulttuuriperinnöstä vedetään lankoja historiallisiin yhteyksiin, elinkeinoelämään ja jopa henkiseen hyvinvointiin ja monikulttuurisuuteen.

Väylien ja lentoaseman merkitys esiin

Tuusulanjärven rannoilla sijaitsevat kulttuuriperinnön huippukohteet ovat kaikkien tiedossa, eräänlainen itsestäänselvyys. Suunnitelma tarjosi oivan tilaisuuden pöyhiä kouluohjelmaa ja etsiä siihen uusia näkökulmia.

Ensimmäisellä luokalla kaikki lapset tutustuivat Klaavolan kotiseutumuseossa vanhan ajan elämänmenoon – kissan näkökulmasta. Perinteisten kohteiden lisäksi esityksiin on otettu suunnitelman myötä yllättäviä kulttuurikohteita, nuorisokulttuurista mm. perinteinen kotiseutuajelu – niin kutsuttu *munkki*.

Käyntikohteiden joukossa on Tuusulantien kupeessa sijaitseva kallio, johon paikalliset perheet retkeilevät katselemaan nousevia lentokoneita. Näin puretaan luutuneita käsityksiä siitä, mitä kulttuuriperintö on ja osoitetaan, että kulttuuriperintö koskettaa kaikkia. Samalla retkellä tutustutaan lentoaseman ja Tuusulanväylän merkitykseen kunnan historiassa.

"Lentoasemaa puolusti Hyrylässä majailnut ilmatorjuntarykmentti. Kun Suomi kaupungistui,

soraa ja hiekkaa kuljetettiin täältä Tuusulasta tietä pitkin", Nyman kertoo.

Monikulttuurisuus ruotsin kielen kautta

Tuusulassa on vain yksi ruotsinkielinen koulu, Klemskog skola. Tuusulalaislapset tutustuvat kouluun neljännellä luokalla osana Tuusulan monikulttuurisuuskasvatusta. Koulun esittelyn hoitavat oppilaat pääosin ruotsinkielellä.

Hyrylän nyt jo lakkautettu varuskunta on keskeinen kulttuurikasvatuskohde. Lapset oppivat muun muassa, että punatiilen käyttö Hyrylän julkisten rakennusten materiaalina juontaa juurensa

punatiilestä rakennettuihin kasarmirakennuksiin. Opastus varoo tarkasti romantisoimasta sotilastoimintaa.

"Varuskunnan kautta pääsemme isojen sodan ja rauhan kysymysten äärelle", Nyman kertoo. Varuskuntakerroksen jälkeen käydään sankarihaudoilla tarkastelemassa sodan surullista puolta.

Kellokosken mielisairaala on yksi tutustumiskohteista. Sairaalan historian lisäksi oppilaat kohtaavat siellä mielen haavoittuvuuden ja hoitamisen kysymyksiä.

"Minun työni on itsestään selvästi merkityksellistä joka päivä", Nyman toteaa. AH

Kultsu takaa monipuolisen kulttuurikasvatuksen

Kulttuurikasvatussuunnitelma on nimensä mukaisesti suunnitelma siitä, miten kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan kunnassa osana opetusta ja tuodaan osaksi lapsen elämää. Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelma Kultsu kattaa vuosiluokat 1.-9. Jokaiselle vuosiluokalle on oma sisältönsä, joka tarjotaan vuosittain kullekin kyseisen luokka-asteen luokalle kaikissa Tuusulan kouluissa. Kultsu takaa kaikille tuusulalaisille lapsille ja nuorille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea monipuolisesti paikallista kulttuuria.

Oppilaat pääsevät koulupolkunsa aikana mm. tutustumaan lähikirjastoihin sekä kirjallisuuden ja tiedonhaun maailmaan, Tuusulan lukuisiin museokohteisiin, juhlimaan itsenäisyyspäivää pormestarin vastaanotolla, tutustumaan teatteri-ilmaisuun ja osallistumaan webinaariin. Tuusulan museon nelosluokkalaisille toteuttama kokonaisuus Tuusulan tunnusesineet ja kotiseuturetki on osa Kultsun sisältöjä. Kultsun sisällöt toteuttavat Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut, museot, kirjasto ja ensi syksystä lähtien mukaan saadaan myös kuvataidekoulu.

Kulttuurikasvatussuunnitelmat ja niitä levittänyt valtakunnallinen Kulttuurivoltti-hanke voitti Euroopan kulttuuriperintöpalkintojen pääpalkinnon vuonna 2018. Suunnitelma on jo 89 kunnassa.

Suunnitelma esillä Tuusulan kotiseutupäivien retkellä ja kammarissa

Lasten kulttuurikasvatuksesta sekä nuorten ja vanhimpien ikäpolvien kohtaamisesta keskustellaan *Lapsille kotiseutu tutuksi* -kammarissa Tuusulan Seurakuntakeskuksessa Hyrylässä 9. elokuuta kello 9–11.30. Tilaisuus on osa Valtakunnallisia kotiseutupäiviä. Esillä on niin Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelma kuin Kotiseutuliiton *Mestarit ja kisällit* -hanke. Suunnitelmaan voi tutustua lisäksi päivien retkellä *Maistiaisia kulttuurikasvatussuunnitelman kotiseuturetkestä* lauantaina 10. elokuuta.

Kotiseutuliitto 70

Pitkän iän salaisuus? Tuusula-Seura

Juhlavuoden sarjassa esitellään yli 70-vuotiaita kotiseutuyhdistyksiä, jotka ovat onnistuneet pysymään vireinä sukupolvesta toiseen

Halosenniemen säilyttäminen ja avaaminen kaiken kansan kulttuurikohdeksi oli Tuusula-Seuran suuri voitto. Seura huolehti aiemmin museon pihasivouksesta. Nyt senkin hoitaa puutarhuri. Seuran menestystä työvälinein juhlimassa puheenjohtaja Sakari Heikkilä, varapuheenjohtaja Jari Anttalainen, Leena Laakso, Riitta Ristolainen ja Klaus Winqvist. Kuva: Anna-Maija Halme.

Tuusula-seuran menestyksen perusteet Sakari Heikkilän mukaan

Monet yhdistykset olivat joutuneet lopettamaan toimintansa sodan seurauksena. Tuusulassakin alkoi kokoontua epävirallisia maanantaiseuroja. Aloitteen kotiseutuyhdistyksen perustamisesta teki täällä kesiään viettänyt maisteri H. J. Viherjuuri. Seuraa perustamaan 14. helmikuuta 1946 oli saapunut 44 tuusulalaista pari päivää aikaisemmin Keski-Uusimaassa julkaistun ilmoituksen johdosta. Tuusula-Seura perustettiin.

Vaikka innostus oli kova, olivat Seuran ensimmäiset vuodet rauhallisia. Voisin verrata alkua kas-

vavan kuusen siirtoistutukseen. Pari kolme vuotta taimi ihmettelee ennen kuin juurtuu uuteen paikkaan ja alkaa kunnolla kasvaa. Taimi jäi henkiin ja eli hiljalleen kymmenkunta vuotta, torkkui 1960-luvun ja herätettiin 1970 alkupuolella. Kasvuun lähtö onnistui hyvin ja Seura elää ja on hyvässä kunnossa edelleen. Ei keloutunut!

Suomen Kotiseutuliittoon Tuusula-Seura liittyi jo 15.2.1951. Siitä lähtien Seuran säännöt ja tavoitteet ovat paljolti muistuttaneet Liiton mallisääntöjä ja toimintasuunnitelmat on toteutettu.

Seuran tapahtumatoimikunnan vetäjänä ja tapahtumajohdajana, muutamia ajatuksiani.

Ensimmäinen kosketukseni Tuusula-Seuraan lienee ollut 1980-luvulla. Sain kutsun Haloseniemen keväisiin siivoustalkoisiin, joita organisoivat Tuusula-Seura tai paremminkin ihmiset, jotka kuuluivat Seuraan. Talkooväki oli minulle puolittu, nimet tuttuja, mutta toisaalta ihmiset vieraita, olinhan mies järven vastarannalla, jonka suurin osa tiesi mutta ei tuntenut. Hetken päästä olimmekin jo me. Kuuluin siis pian joukkoon, jossa olen viihtynyt pitkään, kuten moni muukin.

Talkooporukalla oli yhteinen tavoite, saada museoalue sellaiseen kuntoon, että sitä kehtaa vierailemalla esitellä. Kiitimme itseämme hyvästä työstä. Talkoissa myös huomataan, että yhteistyö on voimaa, työmaalle ensimmäistä paikalle saapuvaa hirvittää ehkä työn määrä. Kun väkeä on tarpeeksi, työ sujuu eikä kukaan rasitu kohtuuttomasti.

Vaikka ensimmäinen kosketus Seuraan on jo viime vuosisadalta, sopivat ajatukset tähänkin päivään:

- Tehdään yhdessä, me-henki
- Kaikissa ihmisissä on jotain hyvää, yksin emme saa mitään aikaan
- Toiminnalla on tarkoitus, jota kohden men-

**nään, vaikka oltaisiinkin vähän eri mieltä, sovi-
taan yhteinen maali**

Onneksemme olemme saaneet kumppaneiksemme hyviä ihmisiä, niin julkishallinnosta kuin yksityiseltä sektorilta.

Tuusula-Seuralta pyydetään lausuntoja, ja se ottaa kantaa asioihin harkintansa mukaan. Aiemmin jaettiin risuja ja ruusuja. Nyttemmin risuista on luovuttu. Risut hoitaa media. Risuja annettaessa kannattaa muistaa, ettei itsekään ole täydellinen. Voivat tulla takaisin!

Vaikka kansaa siirretään netti-aikaan, on ihmisiä, jotka haluavat lähteä porukalla teatteriin tai Tarttoon, kuuntelemaan esitelmiä, syömään laskiaise-
na lätyjä tai Tuomaan päivänä puuroa, ostamaan myyjäisistä Aikakirjoja tai viirejä, tervehtiä S- tai K-kaupassa, pyörittämään lapsia napakelkalla, olemaan ihmisiksi ihmisille!

Suomi on nykytiedon mukaan onnellisten maa, Tuusulassa on 10:s mukavin asuinpaikka 3100:n postinumeron joukossa. Onnistuneen Seuran tilaisuuden jälkeen edellä mainittuihin selvityksiin usko.

SAKARI HEIKKILÄ

Tuusula-Seuran puheenjohtaja

Tuusula-Seura lukuina

Jäseniä 465

Lätyjä 577 vuonna 2019

Puuroa n. 200 annosta v. 2018

Aikakirjoja 30 vuotta

Paula Kyrö ja Leena
Laakso lettuhommissa.
Kuva: Jussi Salonen.

Kotiseututyölle yhä enemmän tilausta täällä syrjässä

Kotiseututyölle on yhä enemmän tilausta Suomessa, jossa maaseutua uhkaa autioituminen ja syntyvyys ei pidä enää väkilukua kasvusuuntaisena.

MDI:ltä ilmestyi juuri uusi vuoteen 2040 ulottuva väestöennuste. Tutkimus toteaa, että syntyvyys on kuolleisuutta suurempaa enää kolmessa maakunnassa. Maakuntien väkilukua kasvattaa eniten kansainvälinen muuttoliike.

Kotiseutuliiiton asiantuntijavaltuutettu Timo Aro totesi Kotiseutupostin 3/2018 haastattelussa, että kotiseutuylpeydellä on suuri merkitys seutujen vireänä pysymiselle. Kun kotiseutua rakastaa, sen vetovoimaisuuteen riittää uskoa, ja toisaalta ihmiset jaksavat tehdä asioita sen elävänä pitämiseksi. Tämä on ensimmäinen asia, joka lisää tarvetta kotiseutu- ja kulttuurityölle. Toinen on maahanmuutto, pohjimmiltaan samasta syystä.

Kotiseutuyhdistyksillä on taskussaan resepti kotiseurakauden herättämiseen. Kulttuuriperinnöllä on valtava merkitys ihmisen juurtumiselle, kuten Kotiseutuliiiton puheenjohtaja Janne Vilku on monesti todennut. Kun tuntee seudun talot, kalliit, eläimet ja kasvit, ne tuntuvat omilta. Kun tietää rakennusten tarinat sekä yksityiskohtien tarkoituksen ja alkuperän, ne muuttuvat toisella tavalla merkityksellisiksi. Jotta uusi tulokas, lapsi tai muuttaja, saisi hyvät eväät kotiseurakauden ja ylpeyden heräämiseen sekä kuulumisen ja omistajuuden tunteen paikkaan, hänen täytyy oppia tuntemaan kotiseutunsa. Jotta hän voisi tuntea ylpeyttä omasta alkuperästään, omasta itsestäänkin kotiseutunsa osana, tulee hänen osata esitellä kotiseutunsa kulttuuriaarteet. Myös uuden kotiseudun tulee kyetä ottamaan vastaan tulokkaiden kulttuurin parhaita osia, jotta heilläkin on jotain aidosti omaa, kotoa mukaan saatua, jota muut arvostavat. Näissäkin asioissa me kotiseutuihmiset voimme auttaa.

Osallistuin juuri Europa Nostran edustajana Dublinissa EU:n komission järjestämään seminaariin, jossa pohdittiin muun muassa kulttuuriperinnön mahdollisuuksia pitää syrjäseutuja elävänä. Ongelmat ovat yhteisiä. Latviassa asukasluku on

laskenut maastamuuton vuoksi vuodesta 1990 noin viidenneksen. Ei ole selviö, että täällä Euroopan pohjoislaidalla jatkossa viihdytään ollenkaan, Helsingissäkään – jos ja kun lumi ei enää valaise pitkää talvea. Petri Rinne kirjoittaa aiheesta loppukesällä ilmestyvässä Kotiseutu-vuosikirjassa.

Kiinassa on meneillään iso hanke maaseudun elävänä pitämiseksi ja lähimatkailukohteiden tarjoamiseksi vaurastuville kiinalaisille. Siinä määritellään tuhat omaleimaista kylää ja kaupunkia, joista jalostetaan kulttuurimatkailukohteita. 400 on jo löytynyt.

Euroopassa ei uskota näin keskusjohtoisin ratkaisuihin, vaikka mallissa oma itunsa onkin. Monet eurooppalaiset totesivat, että meidän pitää oppia tunnistamaan aito kulttuuri yhdessä asukkaiden kanssa. Kulttuuriperintöä ei kannata määritellä kaavamaisesti ja yläviistosta, jos tärkeintä on lopulta se, minkä ihmiset kokevat itselleen tärkeäksi. Urheilu on kulttuuriperintöä siinä missä oopperakin. Toisaalta paikalliset saattavat ottaa yläluokkaistakin alkuperää olevan kohteen omakseen, kun se heidän oman kulttuurinsa käyttöön annetaan.

Kuvaavaa oli, että kaikista nähtävyyksistä Dublin halusi esitellä taannoisesta köyhyydestä kertovan vuokralaismuseonsa. Se on irlantilaisien omaa kulttuuria paljon enemmän kuin isolta osalta brittien rakennuttamat monumentit.

ANNA-MAIJA HALME
viestintäpäälikkö, Kotiseutuliiitto

Kotiseutupäivät elävät ajassa

Tulevat teemat ammentavat aineettomasta perinnöstä ja pureutuvat kiperiin maailman kysymyksiin

Ensi vuonna Valtakunnallisia kotiseutupäiviä vietetään Kokkolassa 13.–16.8.2020 teemaotsikolla Perinne on voimaa – Tradition är styrka. Päivät ovat yksi Kokkolan 400-vuotisjuhlien suurtaapahtumista.

Huomion kohteena on erityisesti aineeton kulttuuriperintö: elävän kulttuuriperinnön käsite sekä aineettoman perinnön suomalainen luettelo, jossa on paljon Pohjanmaan maakuntiin viittaavia aineistoja. Esille tulee näiden teemojen ohella eri aikakausien välinen vuoropuhelu, kulttuuriperinnön uudistuminen ja nykykulttuurimme juuret.

Kaksikielisen tapahtumakokonaisuuden pääjärjestäjänä toimii Kokkolan kaupunki. Järjestelytoisissa ovat vahvasti mukana myös naapurikunnat sekä paikalliset kotiseutuyhdistykset ja perinnetoimijat.

Kulttuuri-ilmastonmuutos vuoden 2021 teema Oulussa

Vuonna 2021 elokuun 12.–15. Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestetään Oulussa, ja teemaksi on

Kesäistä Oulun kauppatoria. Kuva: Oulun kaupunki.

valittu kulttuuri-ilmastonmuutos. Teema on sama, jolla Oulu hakee Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2026.

Päivillä käsitellään mm. yhteisöllisyyttä, kulttuurin monialaisuutta ja laajuutta sekä toisaalta ilmaston globaalia lämpenemistä.

”Haluamme innostaa ihmiset yhdessä pohtimaan kulttuurin ja yhteisöllisyyden mahdollisuuksia vaikuttaa ilmastonmuutokseen myös kotiseutupäivillä. Kotiseututyö vahvistaa paikallista identiteettiä, mutta liittää meidät myös osaksi eurooppalaista yhteistä kulttuuriperintöä”, Oulu2026-hankejohtaja Piia Rantala-Korhonen sanoo.

Uusi katse kotikulmiin

Nuoret opettavat vanhemmalle sukupolvelle digitaatioita. Kuva: Susanna Kekkonen.

Mestarit & kisällit -hankkeessa heittäytyään paikallisidentiteetin, osallistuvan kansalaisuuden ja vastavuoroisen oppimisen jäljille

Kotiseutuliiton 70-vuotisjuhlavuoden kärkihankkeessa ollaan osallisuuden ja kohtaamisten äärellä. Lapset, nuoret ja eläkeikäiset tutkivat kotiseutunsa uusia ja vanhoja ilmiöitä, kulttuuria ja perinteitä. Ajatuksena on yhdessä eri sukupolvien edustajien kanssa luoda kotiseututyöhön paikallisia sisältöjä, jotka puhuttelevat ja inostavat eri-ikäisiä toimimaan yhdessä ja tarkastelemaan eri tapoja olla oman kotiseudun edustaja ja asiantuntija – mestari ja kisälli.

Hanke alkoi neljän kuukauden pilottivaiheella Sodankylässä ja Turussa, jossa Sodankylä-Seura ja Varissuo-Seura lähtivät kokeilemaan kotiseututyön harrastusryhmiä. Sisällöistä päättivät osallistujat: Sodankylässä, ”Sodiksessa” lapset ja eläkeikäiset ja Turun Varissuolla, ”Vakessa” nuoret ja eläkeikäiset. Nyt hankkeen ollessa kypsemässä ”nuoren aikuisen iässä”, on tullut aika lähteä etsimään hy-

viä käytäntöjä valtakunnallisesti ja levittää osallistavan kotiseututyön ilosanomaa. Toimintaa ollaan käynnistämässä tätä kirjoittaessani ainakin Nokialla, Kerimäellä, Rautalammilla, Helsingin Puistossa ja Karjalohjalla.

Mitä tämä voisi olla juuri teillä?

Mestarit & kisällit -tilaisuudessa huhtikuuisena keskiviikkoiltapäivänä neljäkymmentä kulttuuriperintö- ja kotiseututyön asiantuntijaa yhdeksästä eri maakunnasta kokoontui miettimään, miten eri-ikäisten osallisuus toteutuu omassa toiminnassa ja miten sitä voisi ennestään vahvistaa. Hankkeen ylisukupolvista, vastavuoroista kotikulmien tutkimista voi toteuttaa monenlaisessa toimintaympäristössä moninaisin kulttuuriperinnön ja paikallisuuden teemoin. Tärkeintä on uskaltaa antaa ohjajaksia

osallistujille niin suunnittelussa, toteutuksessa kuin tehdyn jakamisessa.

Tilaisuudessa kuultiin hankkeesta, osallisuuden, osallistamisen ja osallistumisen termiviidakosta sekä viestinnästä, mutta tärkeintä oli saada osallistujien oma asiantuntijuus esiin: ideoida yhdessä, jakaa kokemuksia ja olla sekä saavana että antavana osapuolena. Suunnitelmia syntyi aina larppaamisesta kotikulmamyyntimurtajiin ja ylisukupolvisista podcasteista tarinointi-iltamiin. Toimintaympäristöinä oli paikallismuseoita, kylätaloja, kouluja, nuorisotiloja, luonto- ja kulttuuriperintökohteita, somealustoja, hylättyjä ja unohdettuja paikkoja.

Kotiseutuliiton rooli hankkeessa on koordinoita alkavia toimintoja, auttaa alkuun ja avustaa huomaamaan piilossa olevat osallisuuden paikat. Mestarit & kisällit -toimintaan on tuotettu viestintämateriaalia, joka on mukaan lähtevien käytössä. Kotiseutuliitto tuo myös riemulla esiin ympäri Suomen järjestettävää toimintaa ja tukee toimijoita nousevien tarpeiden mukaan. Myös pieni toimintarahaa on haettavissa tiettyihin kriteereihin sitoutuville Mestarit & kisällit -tekijöille, mistä voi lukea lisää Kotiseutuliiton verkkosivuilta www.kotiseutuliitto.fi/toiminta/hankkeet/mestarit-ja-kisallit

Ei ole mikään uutinen, että perinteinen koti-

seututyö on murroksessa.

Monesti vapaaehtoisvoimin toteutettava toiminta on ahtaalla ja uudistumisen vaatii aina niin henkisiä kuin fyysisiä resursseja. Mietitään siis yhdessä, miltä eri-ikäiset yhteen tuova toiminta voisi näyttää juuri teidän kotikulmilla ja mihin toivotte Kotiseutuliitolta tukea.

Kulttuuriperinnön ja omien kotikulmien arvostus ei synny silloissa. Sillä että yhdessä tutkimme ja tutustumme lähiympäristöömme ja toistemme välittömään kokemusmaailmaan, voidaan parhaimmillaan lisätä ihmisten välistä ymmärrystä sekä avata ovia käsitteellisempiinkin kulttuurisiin piirteisiin. Oman paikan ja identiteetin löytäminen omassa asuinympäristössä sekä kiinnostus omia ja alueen juuria kohtaan tapahtuu kokemusten kartuttamisen kautta – näitä mahdollisuuksia pyritään Mestarit & kisällit -toiminnassa tarjoamaan. MT

Lisätietoja:

Koordinaattori Maria Talvitie

Pub. 045 162 8440

maria.talvitie@kotiseutuliitto.fi

Syksyllä 2018 Sodiksen ja Vaken piloteisa muun muassa:

...tavoitettiin yhteensä 30 lapsi-, nuoriso- ja eläkeikäistä osallistujaa ja yhteiseen tekemiseen osallistuttiin 125 kertaa.

...tehtiin yhteisömaalausta ja askarreltiin, käytiin kyläretkellä, tehtiin videoita, tutustuttiin perinteiseen navettaan, leivottiin, vertailtiin koulukäsitöitä vuosikymmenten varsilta, pelailtiin, puhuttiin muovista ja ostokulttuurin muutoksesta sekä tarkasteltiin kotiseututunteita.

...koettiin toimintaan osallistumisen lisänneen yhteisöllisyyttä ja että suunniteltuun ja tehtyyn pystyi itse vaikuttamaan.

...kerrottiin että:

”Täällä oli kivaa ja hauskaa ja oli ihanaa olla kaikki yhdessä.” –Nuori, Varissuo

”Kiitos järjestäjille, aika meni joutuisasti ja ihanaa yhdessäoloa” –Ikäihminen, Varissuo

”Kiitos! Tämä oli todella mukava.” –Lapsi, Sodankylä

”Tapasin uusia eri-ikäisiä, kiinnostavia ihmisiä ja tutustuin heihin ja heidän ajattelumaailmaansa. Pääsimme yllättävän syvällisesti käsittelemään sukupolvien yli asioita hauskaasti ja käytännönläheisesti.” –Ikäihminen, Sodankylä

Nokia-Seura tarjoaa stagen tekijöille

Nokia-Seura otti varaslähdön Mestarit & Kisällit -hankkeeseen jo viime vuoden syksyllä julkaistessaan 100-sivuisen, joka toinen vuosi ilmestyvän, *Nokia ennen ja nyt* -lehtijärkäleensä. Siinä on artikkeleita myös nuorilta, mistä syystä oli erityinen ilo lahjoittaa painoksesta 150 kappaleen erä Nokian kouluille kotiseutu- ja paikallishistorian opetukseen. Ovat kuulemma lehden sivut sittemmin kovassa käytössä kiertyneet hiirenkorville.

Toinen täsmätoimitus Nokia-Seuralta luki on historianopetukseen oli maaliskuussa paperitehtaan piha-alueella pidetty oppitunti teemalla ”Koskesta noussut Nokia”.

Tulevan syyslukukauden ohjelmassa on senioreiden ja junioreiden yhteinen koulupäivä. Silloin alakoulujen luokkahuoneissa vaihdetaan tietoja ja kokemuksia siitä, mitä kaikkea nykypäivän koulumaailmassa mahtaa olla toisin kuin vaikka-

pa 50 vuotta sitten. Oppilaat ideoivat päivään sisältöä ja työstävät myöhemmissä ryhmätöissään, mitä käteen jäi.

Mestarit & Kisällit -kärkihankkeemme on *Tarinoiden Nokia* -kirjan tuottaminen. Hanke on ennen kaikkea tapa tarjota osallistumisen mahdollisuus niin vanhemmille kuin nuoremmillekin kirjoittajille aiheenaan Nokia, nokiaiset tai nokiaisuus. Tarinoita on tarkoitus saada koolle satakunta erilaisista taustoista tulevilta ihmisiltä. Useimmat tarinat ovat ihmisten elämäntaipaleen osamatkojen kuvauksia. Ne valtavat heidän arvojaan, ajatteluaan, perin-

Kuvissa Nokian paperin entinen toimitusjohtaja Olavi Toivola ja voimayhtiön johtaja Jukka Kiviluoto opastavat lukiolaisia autenttisilla paikoilla. Taustalla Nokia-yhtiön vanha päärakennus vuodelta 1908. Äänentoistoa varmistelee Nokia-Seuran puheenjohtaja Veijo Hynninen. Kuvat: Maritta Pahlman.

teitään ja elämäntapojaan – asioita ja ulottuvuuksia, jotka ovat tehneet ja tekevät Nokiasta Nokian.

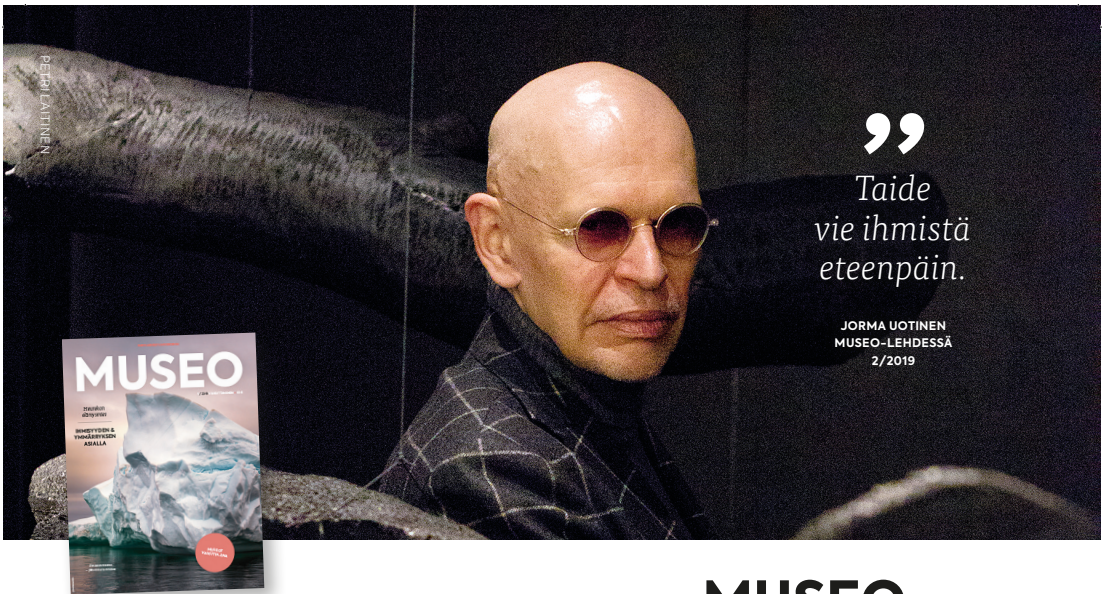
Kirjan kantavana ideana on, että lapset ja nuoret Nokian Kuvataidekoulusta kuvittavat sen kirjoitettujen tarinoiden pohjalta. Oppilaat ovat 6–18-vuotiaita, ja heidän tekninen ja sisällöllinen taitotasonsa vaihtelee. Nelivärikuvituksessa tullaan käyttämään monia maalaus- ja piirustustekniikoita. Tarinagenre on tämän hankkeen myötä inspiroinut koko Pirkan opistoa, entistä Työväenopistoa niin, että usean oppiaineen opetus parina seuraavana vuonna rakentuu tarinallisuuden peruskiven varaan.

Tarinoiden Nokia -kirjan näemme tartuttavan kotiseutupaloa nuoriin. Osallistumalla teoksen tuottamiseen he tulevat tunnistamaan paikalliskulttuurin ja perinteen piirteitä, siten myös omia juuriaan ja oppivat arvostamaan niitä. Hankkeen vetäjänä minua valtavasti innoittaa yhteistyö nuor-

ten kanssa – se tuo kiehtovaa jännitettä, kokonaan uuden moodin, kotiseutuharrastukseen.

MARITTA PAHLMAN

Nokia-Seura

”

Taide
vie ihmistä
eteenpäin.

JORMA UOTINEN
MUSEO-LEHDESSÄ
2/2019

KESÄTARJOUS 25€

Tilaa MUSEO-lehti nyt kesätarjoushintaan 25 € vuoden kestitilaus (norm. 34 €). Tarjous voimassa 30.8. asti verkossa museoliitto.fi/tilaa-lehti tai puhelimella 0444 300 701. Tarjouskoodi on KESÄ-TARJOUS. Tilaus alkaa syksynumerosta 3/2019, joka ilmestyy 20.9.

MUSEO

Museoiden ystävien aikakauslehti syvennyy museoiden tarjontaan ja kertoo parhaat tarinat näyttelyiden taustoilta neljä kertaa vuodessa.

Nousiaisten vanhan aseman uusi elämä

Rakennusten käyttötarpeet eivät osu aina yhteen niiden elinkaaren kanssa. Muutokseen sopeutuminen voi kuitenkin pelastaa rakennuksen uusiokäyttöön, joka poikkeaa huomattavastikin alkuperäisestä toiminta-ajatuksesta. Vanhasta rautatieasemasta voi tulla kukoistava uus-seurantalo, kuten Nousiaisissa.

Nousiaisten Aliskulman kyläyhdistys on vaalinut Turku-Uusikaupunki -radan varressa sijaitsevaa asemaa jo 1990-luvun puolivälistä saakka, ja asemasta on kehkeytnyt, paitsi kyläläisten kokoontumistila, myös kokous- ja juhlatila sekä paikallinen kulttuurikeskus. Vanha asema on nykyään moneen Nousiaisiin matkaavan itsetarkoitus, ei matkan välietappi.

Nousiaisten asemarakennus valmistui vuonna 1922. Jarl Ungernin signeeraamat piirustukset ovat edelleen aseman sisätiloissa ja niissä kerrotaan kyseessä olevan ”V luokan aseman eri postiosastolla” ja että samanlaiset asemat löytyvät Ylivieskasta, Kiuruvedeltä ja Haapajärveltä.

Vilkkaimpana aikana 1940-luvulla asemalla oli

päivittäin noin 200 kävijää. Ajan mittaan matkustajaliikenne väheni reippaasti linja-auto- ja yksityisautoliikenteen sekä uusien valtateiden myötä. Vuonna 1991 henkilöliikenne Turku-Uusikaupunki -radalta lakkasi kokonaan. Miehitettömäksi Nousiaisten asema oli muuttunut vuonna 1969 ja seisakkeeksi vuonna 1974.

Nousiaisten aseman seudun eli Aliskulman kyläläisiä henkilöliikenteen loppuminen puhutti. Tyhjä asema oivallettiin kuitenkin kylän mahdollisuudeksi, ja kun kyläyhdistystä vuonna 1994 perustettiin, pidettiin perustamiskokous luonnollisesti asemalla – Ratahallintokeskuksesta erikseen pyydettyllä luvalla.

EU-jäsenyys mahdollisti maaseudun kehittämISRahoituksen hakemisen, ja vuonna 1997 Aliskulman kyläyhdistys sorvasi puheenjohtajansa Leena Lehtosen johdolla ensimmäisen hankehakemuksen paikalliselle toimintaryhmä Varsin Hyvä ry:lle aseman kunnostamiseksi kylän virkistystoimintaan ja laajemminkin vuokrattavaksi juhlatilaksi. Hakemuksia on sen jälkeen tehty useita, myös

Nousiaisten asemasta on kehkeytnyt paitsi kyläläisten kokoontumistila, myös kokous- ja juhlatila sekä paikallinen kulttuurikeskus..

Kuva: Joonatan Stenwall.

Kotiseutuliitolle.

Rahoituksen järjestäminen oli huomattavasti helpompaa kuin aseman omistajan vakuuttaminen kyläläisten ajatusten järjestyksestä. Lopulta Ratahallintokeskuksessa kuitenkin oivallettiin yhteistyön merkitys. Kyläyhdistyksestä ja silloisesta omistajasta tuli kumppaneita arvokkaan kiinteistön hoitajina.

Ratahallintokeskus teetti ulkopuolen maalauksen ja kyläläiset keskittyivät sisätiloihin, jotka remontoitiin lattiasta kattoon. Olennaisin muutos oli asemasalin ja asemahoitajan alakerran asunnon ruokailutilan yhdistäminen yhtenäiseksi juhlasaliksi. Talkootyön määrä pelkästään ensimmäisessä alakerran kunnostuksessa vuosina 1997–1999 oli noin 4 000 tuntia. Melkoinen ponnistus noin 80 talouden kylältä.

Ratahallintokeskuksen vuokralaisena ja jatkuvissa remonttihankkeissa Aliskulman kyläläiset sopeutuivat ajatukseen, että asemasta oli saatava tila, joka ei ole vain kyläläisten käytössä, vaan joka omalta osaltaan kannattaa itse itsensä.

Keskeiseksi tulonlähteeksi on muotoutunut juhlatilojen mahdollisimman tehokas käyttö, joka on vaatinut aktiivista markkinointia ja läheistä yh-

teistyötä paikallisten pitopalveluyrittäjien kanssa. Etenkin kesäaikaan aseman varauskalenterista onkin lähes mahdotonta löytää vapaata viikonloppua häiden ja muiden juhlien lomasta. Talvella tilat ovat ennen muuta kokouskäytössä. Pihapiirissä on järjestetty monenlaisia tapahtumia keskiaikamarkkinoista joulumarkkinoihin ja museojunavierailuihin.

Onpa vuokratuloille tarvettakin. Yhteiselo ratahallintokeskuksen kanssa päättyi nimittäin vuonna 2007. Nousiaisten ja monen muun vanhan aseman omistajaksi vaihtui Senaattikiinteistöt, joka saman tien päätti pistää useita omistuksiaan myyntiin. Nousiaisten asemankin omistajaksi oli jo tulossa ulkopuolinen yritys, mutta Nousiaisten kunta käytti lopulta etuosto-oikeuttaan ja hankki kiinteistön omistukseensa. Tämän jälkeen se myi aseman kyläyhdistykselle 112 000 euron hintaan.

Lainaa lyhennetään tasaisesti, ja Aliskulmalla odotellaan mielenkiinnolla, palaako henkilöliikenne Turku-Uusikaupunki -radalle, kuten maakunnassa toivotaan.

TAUNO LINKORANTA
kyläasiamies

Seuratalojen korjauksiin valtionavustuksia 1,68 miljoonaa euroa

Seuratalojen korjauksiin jaetaan tänä vuonna valtionavustuksia 1,68 miljoonaa euroa. Korjausavustusten tarkoitus on säilyttää seuratalojen arvokasta rakennusperintöä sekä mahdollistaa talojen käytettävyyttä parantavat korjaukset.

Vuonna 2019 seuratalojen korjausavustuksia jaetaan 167 yhdistykselle.

Suurimman yksittäisen avustuksen saa Iin Urheilijat ry, jolle myönnetään 45 000 euroa vuonna 1923 rakennetun Iin Urheilijain talon vesikaton ja ikkunoiden korjaamiseen sekä esteettömyystöihin.

Tornion Kansantalosäätiö saa Tornion Järjestötalon korjauksiin 42 400 euroa. Avustuksella uusitaan esimerkiksi talon käyttövesi- ja lämpövesijohdot. Voimistelu- ja urheiluseura Ähtärin Valpas ry puolestaan pääsee kunnostamaan taloaan 33 000

eurolla.

Tänä vuonna hakijoita oli 222, joista ensimmäistä kertaa avustusta haki 19 tahoa. Kaikkiaan seuratalojen korjauksiin haettiin 4,5 miljoonan euron edestä avustuksia. Avustussumma on keskimäärin 10 085 euroa avustuksen saajaa kohti.

Seuratalojen korjausavustus on valtionavustus, jonka jakamisen opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Suomen Kotiseutuliiton tehtäväksi. Avustusta voivat saada yhdistykset ja yhteisöt, jotka omistavat vapaaseen kansalaistoimintaan tarkoitettua seurantalon. Seuratalojen korjausavustus jaetaan veikkausvoittovaroista. Suomen Kotiseutuliitto vastaa seuratalojen korjausavustuksen jaosta ja tarjoaa asiantuntija-apua seuratalojen korjauksiin liittyvissä kysymyksissä. JH

Sastamalan Wanhat Talot juhlii kulttuuriperintöä

Muutama vuosi sitten Katariina Pylsy sai ajatuksen: Sastamalan vanhoja taloja pitäisi esitellä ihmisille tapahtumalla, jossa taloissa saisi kiertää ja omistajat voisivat kertoa niiden tarinoita. Sastamalan maaseutujohtaja Pylsy oli osallistunut kesäisin pyörittämällään Maisemakahvilalla Hämeenkyrön Vanhat Talot -tapahtumaan ja inspiroitui siitä.

”Aloin etsiä talonsa esittelystä innostuvia omistajia soittelemalla ja kiertelemällä ympäri Sastamalaa. Olin jo pitkään ajatellut, että Sastamalan taloja olisi upeaa esitellä suurelle yleisölle. Sain ensimmäiseen Sastamalan Wanhat Talot -tapahtumaan elokuussa 2017 mukaan 52 taloa!”, Pylsy kertoo innostuneena tapahtuman alkuvaiheista.

Jo ensimmäinen Sastamalan Wanhat Talot -tapahtuma vuonna 2017 oli mukana Euroopan kulttuuriympäristöpäivien ohjelmassa. Kulttuuriympäristöpäivät on jokasyksyinen tapahtuma, joka aktivoi ihmisiä toimimaan oman kulttuuriympäristönsä ja -perintönsä omaleimaisuuden puolesta ympäri Euroopan erilaisten tapahtumien muodossa.

”Ensimmäistä tapahtumaa järjestäessäni huomasin ilokseni kulttuuriympäristöpäivät. Laitoin viestiä päivien koordinaattorille Suomen Kotiseutuliittoon ja innostuin kovasti mahdollisuudesta

olla osa suurta eurooppalaista kattotapahtumaa”, Pylsy muistelee.

Ahkeraa vapaaehtoistyötä kotiseudun puolesta

Katariina Pylsy on kotoisin Hämeenkyrön Pylsyn tilalta, josta varhaisimmat maininnat Pylsy-nimisine esi-isineen löytyvät peräti 1400-luvulta. Tila on ollut saman suvun hoidossa yli 580 vuotta. Rakennusperinnön ja kulttuuriperinnön arvostus onkin sukuperintöä Pylsulle.

Pylsy järjestää tapahtumia Sastamalassa pitkälti vapaaehtoistyönä. Wanhat Talot -tapahtuman lisäksi hän vetää erilaisia opastuskierroksia niin kotiseudullaan Hämeenkyrössä kuin Ritajärven luonnonsuojelualueella. Viime vuonna Sastamalan taloja esiteltiin myös joulutapahtumassa.

Sastamalan Wanhat Talot -tapahtumassa Pylsy ilahduttaa erityisesti nuorten osallistuminen. Talonsa avanneiden perheiden nuoret ovat olleet mukana esittelemässä kohteita ja pitämässä kahviloita pihapiireissä.

”Sastamalan Wanhat Talot -tapahtuma tuo esille upeiden vanhojen rakennusten lisäksi maaseudun yrittäjyyttä. Tapahtuman aikana on mahdol-

Sastamalan Wanhat Talot: Mattilan tila. Kuva: Katariina Pylsyn arkisto.

lista nostaa esille esimerkiksi maaseutumatkailua ja ideoita sen edistämiseksi alueella”, Pylsy mainitsee.

Tapahtuman suosio on kasvanut vuodesta toiseen ja sen aikana Sastamalan vanhoissa taloissa vierailee tuhansia kiinnostuneita. Ensimmäisenä vuonna taloissa vieraili keskimäärin 500 kävijää ja viime vuonna jo 800 kävijää. Moneen taloon tutustui jopa parituhatta kiinnostunutta. Vanhojen talojen kunnostaminen ja vaaliminen on viime vuosina noussut suureen suosioon, ja monet taloissa vierailevat kävijät ovatkin nuoria perinnerakentamisesta kiinnostuneita aikuisia.

Tapahtumilla oma kulttuuriperintö esille

Erilaisten tapahtumien järjestäminen on mainio keino kertoa oman alueen kulttuuriperinnöstä ja -ympäristöstä sekä lisätä sen arvostusta.

”Kannattaa rohkeasti lähteä järjestämään tapahtumia omalle kotiseudulle. Erilaiset teemat ja aiheet sekä suuremmat kattotapahtumat Euroopan kulttuuriympäristöpäivien tapaan tarjoavat monia mahdollisuuksia. On tärkeää ja motivoivaa olla mukana kulttuuriperinnön vaalimisessa vaikkapa tapahtumien järjestämisen muodossa”, Katariina Pylsy kannustaa muita paikallistoimijoita ympäri Suomen. JV

Katariina Pylsy elementissään. Kuva: Pylsyn arkisto.

Tänä vuonna Sastamalan Wanhat Talot -tapahtuma järjestetään 18. elokuuta, lue lisää osoitteesta: www.wanhattalot.fi

EUROOPAN KULTTUURI- YMPÄRISTÖPÄIVÄT

- Osa Euroopan neuvoston ja Euroopan komission European Heritage Days -ohjelmaa, jonka kymmeneen tuhansiin tapahtumiin osallistuu 30 miljoonaa ihmistä 50 maassa joka vuosi
- Suomessa kulttuuriympäristöpäivien tapahtumia järjestetään ympäri vuoden, teemaviikkoa vietetään syyskuun alussa, tänä vuonna 2.-8. syyskuuta
- Vuonna 2019 teemana Viihteen ja taiteen tiloissa. Esillä viihteen ja

*www.kulttuuriymparistopaivat.fi
europeanheritagedays.com*

- taiteen paikat, taiteen tekeminen ja kokeminen, viihteen eri muodot sekä kokijoiden omat elämykset
- Kaikenlaiset kulttuuriympäristöä esittelevät tapahtumat ovat tervetulleita ohjelmaan, osallistuminen on maksutonta
- Suomen työryhmässä mukana Suomen Kotiseutuliitto sekä Museovirasto, Opetushallitus, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ja ympäristöministeriö

Kotiseutuliitto 70 vuotta -juhlaseminaari: Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus, Tammela	24.5.
Keski-Suomen koulutus paikallismuseonhoitajille, Jyväskylä	7.–8. ja 14.6.
Valtakunnalliset kotiseutupäivät Tuusulassa	8.–11.8.
Euroopan kulttuuriympäristöpäivien teemaviikko	2.–8.9.

Lisätiedot: www.kotiseutuliitto.fi/tapahtumat

Ennätysmäärä kaupunkeja sai oman Vuoden kaupunginosa -ehdokkaansa

Suomalaiset ovat tehneet huikean määrän ehdotuksia kilpailuun, jossa valitaan Vuoden kaupunginosa. Kaikkiaan 200 ehdotuksessa Suomen parhaaksi kaupunginosaksi esitetään 90 eri kaupunginosaa 29 eri kaupungista.

Ehdotuksia Vuoden kaupunginosaksi saatiin enimmäkseen suoraan paikallisilta asukailta. Ehdotuksista ja niiden perusteluista käy ilmi, että kotiseuturakkaus kukoistaa ympäri Suomen; ihmiset kaikkialla arvostavat kotikulmiaan ja haluavat tuoda alueen muidenkin tietoisuuteen. Erityisesti ehdotuksissa nousevat esille suomalaisten rakkaus lähi- luontoon ja arvostus oman kaupunginosan lähial- veluita kohtaan.

”Ehdotuksissa on tänäkin vuonna laajoja ja hyvin perusteluja esityksiä, joista käy ilmi kaupunginosen yhteisöllisyys, historia ja asukastoiminnan monipuolisuus. Perustelut ovat arvokasta materiaalia myös kaikille alueella toimiville tahoille ja päättäjille”, palkintoraadin puheenjohtaja Tuula Salo sanoo.

Hyvässä kaupunginosassa on toimintaa erilaisille ihmisille, mahdollisuus osallistua alueen kehittämiseen, turvallista elää ja hyvää yrittää. Avoin kansalais-toiminta – erityisesti asukkaiden, yhdistysten, yritysten ja kaupungin yhteistyö – lisäävät kotoisuutta ja hyvinvointia.

Palkinnolla Kotiseutuliitto korostaa kaupunginosen paikallistoimijoiden aktiivisuuden merkitystä kotiseudun viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden rakentamisessa. Kilpailun pääkriteeri vuonna 2019 on kaupunginosen uudet toimintamuodot.

Vuoden kaupunginosa julkistetaan vuosittain elokuussa Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä, tänä vuonna Tuusulassa 9. elokuuta. Vuoden kaupunginosa on valittu vuodesta 2001 lähtien – viime vuosina palkinnon ovat saaneet muun muassa Kauklahti, Vuosaari, Reposaari ja Hakunila.

Valtakunnallisella tunnustuksella on merkitystä paikallisille asukkaille, kertoo Vuosaari-Seuran entinen puheenjohtaja Hanna-Kaisa Siimes. ”Valtakunnallinen tunnustus oli tärkeä symbolinen virstanpylväs Vuosaaren maineen ja identiteetin kannalta. Se innosti asukkaita fanittamaan omaa kaupunginosaansa ja vahvisti hyvää vuosaarelaista yhteishenkeä entisestään. Meille kotiseututyön tekijöille palkinto on tärkeäksi kannustukseksi jatkoa varten.” Vuosaari palkittiin Vuoden kaupunginosa- na vuonna 2017. LL

Katso oman kaupunkisi ehdokkaat: www.kotiseutuliitto.fi/suomen-paras-kaupunginosa-valitaan-200-ehdotuksen-joukosta.

Näiden yhdistysten toiminnasta kannattaa ottaa mallia!

Vuoden kotiseutuyhdistys julkistetaan vuosikokouksessa elokuussa

Vuoden kotiseutuyhdistys -arvonimestä kisaa 33 aktiivista ja esimerkillistä jäsenyhdistystämme. Minkä yhdistyksen toiminta on valtakunnan mainiota? Ketkä tekevät kenties uudenlaista kotiseututyötä? Edukseen voi erottua uusilla toimintamuodoilla, menestyneillä hankkeilla, jäsenmäärän kasvulla tai vaikkapa talkootyön määrällä.

Tieto voittajasta julkistetaan Kotiseutuliiton vuosikokouksessa, Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä Tuusulassa 9. elokuuta. Palkittava yhdistys saa tiedon jo kesäkuussa, ja edustajien toivotaan osallistuvan vaikkapa isommallakin joukolla vuosikokoukseen.

Kotiseutuliitto palkitsee Vuoden kotiseutuyhdistyksen tänä vuonna seitsemättä kertaa. Titteliä saivat tavoitella kaikki jäsenyhdistyksemme, hakuaika päättyi 30. huhtikuuta. LL

Vuoden kotiseutuyhdistyksiksi aiempina vuosina valitut

Rovaniemen Totto
Vantaa-Seura – Vandasällskapet
Haapajärvi-Seura
Livokas
Kivijärven kotiseutuyhdistys
Arabianranta-Toukola-Vanhakaupunki
kulttuuri- ja kaupunginosayhdistys (Artova)
Yläneen Kotiseutuyhdistys

Ehdolla vuonna 2019 ovat:

1. ARTOVA (Arabianranta-Toukola-Vanhakaupunki -kulttuuri ja kaupunginosayhdistys ry)
2. Evijärvi-seura
3. Hankasalmen kotiseutuyhdistys ry
4. Hauho-Seura
5. Jalasjärvi-Seura ry
6. JärviseuTu-Seura ry
7. Kallion Kulttuuriverkosto ry
8. Katajanokkaseura ry – Skatuddssällskapet rf
9. Kauhajoki-Seura ry
10. Kerava-seura ry
11. Kolarin Vasittu Luuta ry
12. Kolin Kotiseutuyhdistys ry
13. Konneveden Kotiseutuyhdistys ry
14. Kotiseutuyhdistys Euran Pirtti ry
15. Kuivaniemen Kotiseutuyhdistys ry
16. Kullaan Kotiseutu- ja Museoyhdistys ry
17. Kälviän Kotiseutuyhdistys ry
18. Köyliö-seura ry
19. Malmin lentoaseman ystävät ry
20. Martinrantaseura ry
21. Nokia-Seura ry
22. Puistola-Seura ry
23. Soirilansalmen kyläyhdistys ry
24. Stundars r.f.
25. Suodenniemi-Seura ry
26. Suurpelto-seura ry
27. Tohmajärvi-seura ry
28. Vanhan Korpilanden Kotiseutuyhdistys ry
29. Vantaa-Seura
30. Valtimo-seura ry
31. Vihtijärven kyläyhdistys ry
32. Weteraanimoottorikerho Wanha Woima ry
33. Ähtäri-Seura ry

Kotiseutuliitto, EuNoF, Museovirasto ja Kulttuuriperintökasvatuksen seura haastavat suomalaiset vastaamaan kulttuuriperintökutsuun

Allekirjoita:

www.europeanostra.org/our-work/campaigns/berlin-call-action

Museovirasto, Europa Nostra Finland ja Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ovat kutsuneet Suomen Kotiseutuliiton sekä kaikkia julkishallinnon ja kansalaisyhteiskunnan toimijat sekä eri alojen asiantuntijat ja yksityishenkilöt allekirjoittamaan eurooppalaisen Berliinin kutsun toimintaan – Berlin Call to Action -julistuksen.

Berliinin kutsun ytimessä on huoli Euroopan tulevaisuudesta, ja sen tarkoituksena on nostaa keskusteluun eurooppalaisen kulttuuriperinnön rooli ihmisiä ja valtioita yhdistävänä tekijänä. Se muistuttaa, että kulttuuriperintö on voimavara sekä taloudelle että ihmisten henkiselle hyvinvoinnille.

Toimintakutsussa todetaan, että Eurooppa on keskellä niin monia haasteita ja uhkia, jotka koskevat myös sen arvopohjaa, että keskustelu Euroo-

pan tulevaisuudesta ei voi kohdistua pelkästään poliittisiin, taloudellisiin tai turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Kulttuuriperinnön strateginen arvo on tunnustettava ja saatava se merkityksensä mukaiselle paikalle Euroopan poliittisten ohjelmien ja prioriteettien keskiöön.

”Eurooppalaiset ovat luoneet vuosisatojen kuluessa perustan yhteiselle Euroopalle ja eurooppalaiselle ajattelulle. Tänäkin päivänä keskusteluissa nousevat jatkuvasti esiin yhteiset arvomme ja yhteinen kulttuuriperintömme. Kulttuuriperintövuo-

den 2018 tavoitteena oli nostaa eurooppalaisuus ja eurooppalainen kulttuuriperintömme kaikkien tietoisuuteen. Berliinin kutsu toimintaan antaa mahdollisuuden jatkaa siitä, mihin kulttuuriperintövuonna jäimme”, toteaa Museoviraston pääjohtaja Juhani Kostet.

Toimintakutsu julkaistiin Berliinissä kesäkuussa 2018 kulttuuriperinnön eurooppalaisessa huipukokouksessa. Taustalla on useita kulttuuriperintöalan eurooppalaisia toimijoita ja verkostoja. Sen syntymistä innoitti Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi, jonka toteutusta Suomessa koordinoi Museovirasto. Berliinin kutsun toimintaan on allekirjoittanut tähän mennessä yli 2000 eurooppalaista organisaatiota, poliittista vaikuttajaa, kulttuuriperinnön asiantuntijaa ja yksityishenkilöä.

Museovirasto, Europa Nostra Finland ja Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura allekirjoittivat Berliinin toimintakutsun Eurooppalainen kulttuuriperintötunnus -seminaarissa 13. maaliskuuta ja Suomen Kotiseutuliitto pian sen jälkeen.

Vastaa nyt Berliinin kutsuun ja allekirjoita! AH

KIRJATARJOUS

Nermes, Maarit & de Anna, Pauliina. Kuka kuntaa kaavoittaa? Tapaus Turku. Nomerta Kustannus. Turku 2019. ISBN 978-952-7018-12-5.

Kirja on saatavissa erikoishintaan

19,80 € (sis. alv 10 % ja postitusmaksun)

Nomertan nettikaupasta

<https://nomerta.mycashflow.fi/>

kirjoittamalla ostamisen yhteydessä

kampanjakoodiksi Yhdistys2019.

Tarjous on voimassa

31.8.2019 asti.

Vaikka kirjan esimerkit ovat pääosin Turkua koskevia, ne kuvastavat koko Suomen tilannetta.

Erityisesti teoksessa pohditaan sitä, miksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ovat lainsuojattomia niin Turussa kuin muuallakin Suomessa.

Nomerta Kustannus Oy, info@nomerta.net, www.nomerta.net

Näkyvyyttä tuotteille ja toiminnalle?

Ostamalla ilmoituksen Kotiseutupostiin saat näkyvyyttä ja tuet arvokasta kotiseututyötä, sillä ilmoitusmyyntitulot käytetään kotiseututyön hyväksi. Jäsenille ilmoitus-tila aina puoleen hintaan!

Ilmoitushinnat ja aineistopäivät: www.kotiseutuposti.fi

Mediamyynti, järjestöassistentti Minna Laitinen
minna.laitinen@kotiseutuliitto.fi
Suomen Kotiseutuliitto

Ollaan yhteydessä!

Saunotaan yhdessä!

"Minä olen tilaisuus tekee saunojan -tyyppiä. Saunon paljon uimahalleissa ja kavereiden luona. Saunominen on minulle spesiaali asia, jolla voi kohottautua arjen yläpuolelle. Uimahallin saunassa ei mielestäni tarvitse kysyä, saako heittää lisää löylyä. Se kuuluu asiaan. Ei löylyn heittämisenkään pidä silti olla mitään älytöntä hurjastelua, eikä minun mielestäni saunomisessa pidä kilpailla siitä, kuka kestää enemmän löylyä, kuten kaveriporukoissa usein käy", Mikko Kekäläinen pohtii. Kuva: Jussi Nahkuri.

! Saunominen on tärkeä osa suomalaisuutta. Ei ole sellaista suomalaista, jolla ei olisi jonkinlaista suhdetta saunaan. Se linkittyy niin vahvasti meidän elämään", toteaa Ylen Mikko Kekäläinen.

Kekäläinen juontaa Ylessä koko kesän jatkuvaa Saunapäivä-kampanjaa, joka huipentuu 27. heinäkuuta vietettävään Saunapäivään. Silloin mahdollisimman monen suomalaisen yksityishenkilön ja yhteisön toivotaan avaavan saunansa yleisölle ja kutsuvan ihmiset luokseen kylpemään yhteisöllisesti. Radio Suomi saunoo tuolloin 24 tuntia yhteen menoon eli koko vuorokauden ympäri.

Vielä on mahdollista saada oma erityinen sauna esiin ja ohjelmiin

Mukaan toivotaan paljon ja erilaisia saunoja. Erityisesti mukaan toivotaan sellaisia saunoja, joihin ei normaalisti pääse – Euroopan kulttuuriympäristöpäivien ja Open Monuments Dayn tapaan.

Saunan voi ilmoittaa mukaan netissä Saunapäivän nettisivulla. Jos on ilmoittamassa mukaan aivan erityislaatuisen saunan, esimerkiksi saunan, johon liittyy kiinnostava tarina ja toivoo saunan ja tarinan pääsevän esille, kannattaa ottaa yhteyttä suoraan kampanjan tekijöihin.

Yleisiä saunoja avataan eri puolilla maata

Suomessa on laskettu olevan kolme miljoonaa saunaa, joten potentiaalisia järjestäjiä riittää.

Ylen Saunapäivä on ammentanut ideansa lukuisista Suomen saunatapahtumista. Tavattu on mm. Jaakko Blomberg, jonkaideoima Helsinki Sauna Day järjestettiin viimeksi maaliskuussa.

"Kaikkiaan saunominen ja yleiset saunat ovat nouseva trendi. Ympäri Suomea on suunnitella uusia yleisiä saunoja ja esimerkiksi Kuopiossa avattiin juuri uusi yleinen sauna Saana", kampanjan viestintäsuunnittelija Tiia Lappalainen kertoo.

Saunominen koskettaa meitä kaikkia

Saunominen nostettiin Ylen kesän kärkiohjelmaksi myös sen vuoksi, että saunominen koskettaa kaikkia suomalaisia, ja tämä sopii hyvin kesäohjelmaksi. Ohjelmalla tavoitellaan samanlaista yhteisöllisyyden kokemusta kuin Ylen itsenäisyyden juhluvuoden Hulahula Suomi -juhannustapahtumassa, johon osallistui 222 542 tanssijaa Suomessa ja Euroopassa.

Saunomisen hakeminen Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle vaikutti asiaan taustalla, vaikka ohjelma ei ole sinänsä osa Unesco-kampanjointia. Kansainvälinen ulottuvuus on toisen suuntainen: Ylen saunakirjeenvaihtaja kiertää ulkomailla tutustumassa muiden maiden jännimpiin

saunoihin.

"Saunapäivään voi osallistua halutessaan yksin omassa saunassaan. Sekin on ihan hyvä, että tietää itse olevansa mukana suuressa yhteistapahtumassa, Kekäläinen huomauttaa. Mukaan saunomaan voi ottaa vaikkapa radion, jos haluaa samalla nauttia muiden saunakokemuksista. AH

Saunapäivän ohjelmia Ylellä

Mikko Kekäläisen Saunapäivä Radio Suomi 10.6. alkaen kello 19.00

Tuija Pehkosen Saunapäivä Yle Puhe 29.6. alkaen lauantaisin kello 10.00–11.00

Saunapäivä tv-ohjelma TV1 6.7. alkaen lauantaisin kello 19.30

Radio Suomen Saunapäivä: kanava saunoo valtakunnallisesti 24 tuntia yhteen menoon 27.7.

Saunapäivä suora tv-lähetys TV1 lauantaina 27.7. kello 19.30

Ylen Saunapäivää vietetään 27. heinäkuuta.

Ilmoita löylysi mukaan tai etsi lähiseudun jännin saunakokemus: yle.fi/saunapaiva

Opetus- ja kulttuuriministeriö esitti tänä keväänä suomalaista saunomista Unescon Ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon. Saunominen valittiin vuonna 2017 Suomen Elävän perinnön kansalliseen luetteloon 52 muun perinteen joukossa. Tästä luettelosta on mahdollista hakea edelleen Unescon luetteloihin.

Suomen Saunaseura kerää parhaillaan adressia kesäkuun toisena viikonloppuna vietettävän suomalaisen saunan päivän julistamiseksi kansalliseksi liputuspäiväksi: saunanpaiva.fi

Kotiseutuliiton juhlavuosi 2019

Vireä 70-vuotias Kotiseutuliitto on yli 1250-vuotiaan kotiseutuliikkeen keskusjärjestö ja maamme suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö. Liitto ja sen toiminta on alusta saakka ollut keskeinen osa suomalaisen kansalaisyhteiskunnan syntyä ja kehitystä.

Juhlavuonna pohditaan mm. miten muuttuva kotiseutu, muuttoliikkeet ja kansalaisyhteiskunnan kehitys vaikuttavat kotiseututyöhön? Miten uudistuva kotiseututyö voi toimia kansalaisvaikuttamisen alustana? Miten voimme vaikuttaa osallisuuteen tai kansalaisten tasavertaisiin vaikuttamismahdollisuuksiin?

Historiatietoisuuden lisäksi liiton katse on voimakkaasti tulevaisuudessa. Luomme skenaarioita siitä, mikä on kotiseututyön tulevaisuus ja miten paikallinen kulttuuriperintö pysyy elävänä jatkossakin. Huomioimme erityisesti lapset ja nuoret.

Lisätietoa juhlavuodesta kotiseutuliitto.fi/toiminta/kotiseutuliiton-juhlavuosi-2019

Onnittele 70-vuotiasta Suomen Kotiseutuliittoa!

Suomen Kotiseutuliitto täyttää vuonna 2019 pyöreät 70 vuotta, ja perinteitä kunnioittaen keräämme nimiä onnittelijoiden listaan. Otamme onnitteluja vastaan läpi vuoden.

Ensimmäiset onnittelijat saivat nimensä juhluvuoden Kotiseutu-vuosikirjaan, joka käsittelee kotiseutuliikettä osana suomalaisen kansalaisyhteiskunnan historiaa ja tulevaisuutta. Teos ilmestyy kesällä 2019. Lämpimät kiitokset kaikille Kotiseutuliittoa jo onnitelleille yhteisöille ja yksityishenkilöille.

Koska moni haluaa yhä vuosikirjan valmistutuakin onnitella Kotiseutuliittoa, avaamme uuden onnittelijoiden listan, joka julkaistaan sekä verkossa että lopulta Suomen Kotiseutuliiton vuosikertomuksessa 2019. Julkaisemme vuosikertomuksessa kaikki liittoa onnitelleet – onnittelijoiden nimet jäävät siis historiankirjoitukseen.

Rahat käytetään juhluvuoden sisältöjen esillä pitämiseen ja tallentamiseen.

Näin voitte osallistua ja onnitella

1. Siirrä haluamasi summa Kotiseutuliiton tilille: Nordea FI60 1270 3000 0511 56. Kirjoita viestikenttään esimerkiksi Onnitelut Kotiseutuliitolle.

- yksityishenkilö pääsee onnittelijoiden listalle vähintään 50 euron lahjoituksella,
- yhdistys vähintään 80 euron lahjoituksella ja
- muu yhteisö vähintään 100 euron lahjoituksella.

2. Kerro meille lahjoittamasi summa sekä onnittelijoiden listassa julkistettava nimi. Nimi voi olla joko onnittelevan yksityishenkilön nimi ja arvo/ammatti, tai onnittelevan yhteisön virallinen nimi. Sähköpostitse toimisto@kotiseutuliitto.fi, puh. (09) 612 6320.

Lämmin kiitos onnitteilstanne!

KIRSTI KOVANEN

Arkkitehti

Kuva: Martti I. Jaatinen.

Feel like home – kotoilua

Ystävänä Voula asuu Ateenassa. Hänellä on tapana ottaa silloin tällöin, ainakin kerran vuodessa, lomapäivä. Silloin hän etsii kameransa, laittaa sen kaulaan ja lähtee katsomaan kotikaupunkiaan kuin turisti. Se on hänestä virkistävää, koska silloin tulee katsoneeksi tietoisesti sitä, minkä tavallisina päivinä ohittaa kokonaan huomaamatta tai nopeasti vilkaisemalla. Lomalla voi kotikaupungissakin antaa itselleen mahdollisuuden uusien näkökulmien etsimiseen ja löytämiseen.

Tapasin Voulan Pariisissa kauan sitten. Kerran meille jäi vähän vapaata aikaa ja päätimme lähteä etsimään nähtävyyksiä, mutta mitä niistä? Päädyimme Samothraken Nikeen. Niinpä vietimme aikaa, kuten monet muutkin turistit, tutkiskellen Nikeä Louvressa. Pohdimme, millainen se oli ollut alun perin, miten ja miksi se oli kuljetettu tänne ja miten sen selkään oli kehittynyt aitoja pariisilaisia villakoiria. Olisiko niiden poistamiseen ryhdyttävä ja jos olisi, voisiko niin tehdä. Puhallellessamme Niken selän suuntaan minusta alkoi tuntua, että Pariisi oli oikeastaan aika kodikas paikka.

Pariisi on sittemmin tullut tutuksi muidenkin kiintopisteiden kautta, sellaisten kuin kattomaisemat, joiden korkeudella voi kaivata kuusien huminaa kuten Juhani Aho, taikka Luxembourgin puisto, josta voi aina etsiä Edelfeltin maalauksessa leikkiviä lapsia, ja tuntea olonsa kotoisaksi.

Olin onnekas, kun pääsin aikoinaan klassiselle Rooman kurssille, joka tarjoili uskomattoman kokoelman länsimaisen taiteen, arkkitehtuurin ja urbanismin lähtökohtia kaupungin ja ja kaupunkielämän muodossa. Eikä pelkästään kaavoja som-

mittelun tai historian avuksi vaan myös pohdiske-luja maailmanmenosta ja elämästä sinisinä hetkinä Villa Lanten terassilla. Vaikka olen innokas valokuvaaja, ei minulla ole juurikaan kuvia tuolta kurs-sialalta. Silloin olin varma, että Rooma säilyisi yhtä ajattomana seuraavaan kertaan asti.

Maailmalta palatessa on kotikaupunki tuntunut ihanan kätevältä pikkukaupungilta, vaikkei se ole-kaan tarjonnut inspiroivia taiteellisia kehityslinjoja tai kohokohtia. Nykyisin pohdin, mikä kaupungissa on kotoista sen muuttuessa yhä anonyymimmäksi. Tutut paikat, nimen ja ihmiset katoavat, pitkälle pelkistetyt ratkaisut yleistyvät. Aavistuksenomaisesti tuntuu, ettei ajattomuus elä enää kauan.

Ajattomuuden kaipuun vallatessa voin lähteä katsomaan kotiseudun kiintopisteitä. Anttolan kir-kon urkuparvi on niistä viehättävimpiä. Se on kuin pieni koru, jonka aiheena ovat firenzeläisrenessanssi ja 1920-luvun klassismi. Myös pikkukaupunki-ni ytimen, ruutukaupungin, ympärille syntyneiltä asuntoalueilta löytyy monia persoonallisia piirteitä ja paikkoja, kuten jälleenrakennuskauden katujen puukujat ja -lajit ja Mörrin 1930-luvulla kaavoit-tamien alueiden pienet aukiot, joiden esikuvia oli-vat manner-Euroopan vanhojen kaupunkien ase-makaavasommitelmat. Täälläkin ne ovat asumisen ja elämän moninaisuuden paikkoja.

Jos kävely ei maistu - vaikka huonon sään takia - voin katsoa Edgar Reitzin elokuvasarjan Heimat, jonka fiktiivisen tarinan pääosissa ovat Hermann Simon, hänen sukunsa ja kotiseutu. Sen paris-sa saan taas pohdintoihini elämän kulumisesta ja paikkoihin kuulumisesta uusia näkökulmia.

Perinnesarjakuva

Samu Myllyniemi, Ylä-Kainuun Tarinakartasto -hanke,
www.tarinakartasto.fi

Suomen Kotiseutuliitto

SUOMEN KOTISEUTULIITTO

KALEVANKATU 13 A

00100 HELSINKI

PUHELIN (09) 612 6320

TOIMISTO@KOTISEUTULIITTO.FI

WWW.KOTISEUTULIITTO.FI